

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1897 թվականի
Պոչտային համար 10 ֆրանկ
» » վեցանաս 5 »
Արտատպանի » 12 »
» » վեցանաս 6 »
ԿԱՆԽԻՎ ՎՃԱՐԵԼԻ

Շաբաթի դրամ եռանգն ղրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՍՐԱՊՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԱՌՈՒՆԵՔ, ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՐՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)
Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
ևս չեն ղրկուիր ևս յարեալ դատարան-
ները միայն իր հրատարակութիւն անդ-
րովին կամ մասաւր:
Ծանուցման տողը 20 սանթիմ. երե-
քին աւելի անգամներու համար 20 0/0
զեղջ կը լինի:

ԱԶԳ

Ուսման իրոյ այն բաժանորդներն,
րուն որոնք ցարդ չեն վճարած ի-
րենց բաժնեգիրքը, վճարման դիւ-
րութիւն մը ընծայած ըլլալու հա-
մար կը խնդրենք որ հաճին զըր-
կել իրենց պարտք ճիշտ թէ-
ֆիլ թէրդանի ի ֆէօսթէնճէ,
որ ուսմանական նամակագրոյժ ալ
կընդունի դրամի տեղ:

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԵՒ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿ

Շնորհակալութեան արժանի է
որ իրաւունք կրթական խնդիրը
կը յուզէ մեր ընդ մեր լի վեր
հանելով այն էական կէտերը, ու
րոց հիման վրայ լուծուելու է
խնդիրը և որոնց մին սակայն
ցարդ չեղտուած չեմ տեսներ որ-
քան պէտք էր իմ կարծիքով:

Ուսուցիչներէն պահանջելի յատ-
կութիւն մըն է այդ կէտը:

«Կարող» և «պարտաճանաչ»
ուսուցիչը բաւական չէ ըստ իս
գոհացնել լիովին պուկարահայ
մանուկին կրթական բազմադիմի
պահանջները, եթէ այդ յատկու-
թիւններուն հետ իր անձին վրայ
չմիացնէ նաեւ բարոյապէս ան-
ընդհատ վարք մը իր անհատա-
կան կեանքին մէջ:

Փորձառութիւնը զիս այն հա-
մոզման բերած է որ մեր վարժա-
րանները փաստուած են որքան
անկարող ու անպարտաճանաչ,
նոյնքան ալ բարոյական ուղիղ
սկզբունքներէ և օրինակելի բար-
քերէ զուրկ վարժապետներու և
բնակէն:

Հեռի ինձմէ ու է դիտում ամ-
բաստաններու վարժապետական ամ-
բողջ դասակարգը, որ այնքան
յարգելի անձնաւորութիւններ կը
կը պարունակէ: Խօսքս անոնց
կը վերաբերի, որոնք անարժանա-
բար սողոսկած են անոր մէջ, ըլ-
լան պաշտօնապէս վկայեալ կամ
ոչ:

Տեսնուած չին միթէ նոյն իսկ
իրենց յանձնուած պաշտօնին հա-
մար բաւական կարող և իրենց
ուսուցչական պարտականութիւն-
ները դպրոցի սեմէն ներս ճշդիւ

կատարող վարժապետներ, որոնք
իրենց աշակերտներուն վրայ բա-
րոյական ազդեցութիւն չեն կը-
ցեր գործել միայն այն պատճա-
ռով որ իրենց ընկերական կեան-
քը, իրենց անցեալը անբասիր չէ
եղած:

Գուցէ քիչ մը չափազանց խըս-
տապահանջ երեւին այս տողեր
վարժապետներու մասին: Բայց
ով որ Պուկարահայերու կրթա-
կան գործին համար ուղիղ կը
յոգնեցնէ՝ գիտնալու է որ գործ-
նական և տեղական պէտքերու ի-
րապէս յարմար կրթութիւն մը,
այսինքն, գիտական և լեզուական
ժանօթութեանց որոշ պաշար մը
տալու վրայ չէ միայն խնդիրը,
այլ անհրաժեշտ պէտք կայ դըպ-
րոցի միջոցով ջանալու վերանորո-
գում մը առաջ բերել մեր բար-
քերուն ու նկարագրին մէջ, որոնք
իրենց այնքան աւաղելի կողմերն
ունին: Առանց այս պայմանին
ուսման ամէնէն ընտիր ծրագիրն
ալ կիսով չափ միայն պիտի կըր-
նայ լեցնել մեր պէտքերը: Դըպ-
րոցը որքան մաքի, նոյնքան սըր-
տի և բարքի կրթարան ըլլալու է:
այս կրկին նպատակի նուիրուած
ըլլալու են մեր ջանքերը, եթէ
կուզենք հիմնական բան մը ընել:
Ուսուցիչը, երբ ուսումնապէս
կարող և պարտաճանաչ մէկն է
լոկ իբր դասախօս, կրնայ տղուն
լաւ կրթութիւն մը (էնթրիւք-
սիօն) տալ, բայց ոչ նաեւ լաւ
գաստիարակութիւն մը (էտրիւք-
սիօն): Վերջինին համար պէտք է
որ, ուսուցիչը բարոյական կա-
տարեալ հեղինակութիւն մը գոր-
ծադրէ իր աշակերտին վրայ,
ինչ որ կարելի է միայն այն ժա-
մանակ երբ աշակերտը գիտէ թէ
միշտ ու ամենուրեք օրինակելի
բարք ու վարքի նմուշ մը եղած
է, ընդհանուր յարգանք ու հա-
մակրութիւն կը վայելէ այն, որ
կոչուած է դպրոցական մանկու-
թեան Մենտորն ըլլալու:

Այսինքն զատ միջոց մը չիկայ
տղան ստիպելու որ գործնականա-
պէս անապ իր վարժապետին խը-
րատներուն և հրահանգներուն:
Գ. Ս.

ՆԵՐԿՈՒ ՍԵՐԸ

Վարդօի անդրանիկ հրատարա-
կութիւնը, հակառակ իր լրագ-
րական ազդին, վիպակ մը չէ,
այլ մեր յեղափոխական կեանքի
առաջին դրուագը, մէկ գրչէ
դուրս ելած՝ տաքուկ ու տաքցնող
չնչով սա տերեւաթափ օրերուն
մէջ, ուր աշնան ծակոտիքներէն
սառի ու սարսուռի ժամեր դուրս
կելլեն՝ աւազախառն փոթորիկի
հետ:

Այդ դրուագին մէջ անհրեւո-
թաբար ի տես կուգան մաքուր
դէմքեր, որոնց մէկ մասը տակա-
ւին կանգուն է պատնէշին վրայ
և իր պարտականութեան թերի
միացած մասերը ամբողջացնելու
կը նկրտի: Կան՝ որ մահուան
դուռներու վրայ դեգերեցան ու
այսօր, բարեբախտաբար, յարու-
թիւն առածի պէս, առջի տեղն
են: Իսկ կան՝ որոնք Ասլանի պէս
ազնիւ և ջինջ դէմքեր, չկրցին
բանտերէն դուրս ելլել և հիմա
ողջ-մեռելներու պէս են փոսերու
առջեւ, ուր շատեր ինկան կա-
խաղաններէ, գոթալոյսի տանջանք-
ներէ ու անողորմ սուրբէ: Այս-
պէս Երկու Սերը, եթէ մէկ կող-
մէ հերոսի դրուագ մըն է անոնց
որոնք «փշոտ ճանապարհ» կը քա-
լեն անվախօրէն, յիշատակարան
մըն է անոնց՝ որոնք առաջին ա-
րարուածին՝ զոհ ինկան գերագոյն
պարտականութեան մը, ու ալ չը
պիտի երեւան կեանքի բեմին վը-
րայ:

Երկու Սեր պիտի կարգացուի.
զիտես թէ սպասուած գործ մըն
է, քիչ մը ուշ մնացած: Վաչեան
իրական տիպար մըն է՝ իտեակա-
նացած համոզումներով, որոնք
բուռն գրգռումներ են. «հնար-
ներ գտնել որ գոնէ այս չոր քա-
րերի վրայ պառկողներին զաւակ-
ները կամ թոռները ստիպուած
չլինին թողնել տուն ու տեղ,
վերցնել աստանդականի գաւազան
և թափառական հրէայի նման
չըլիլ աշխարհի ամէն կողմը, լոկ
մի կտոր չոր հացի համար:»
Գիւրգերէ ներշնչուած չեն այդ

տողերը, այլ թիֆլիզի մէկ փո-
ղոցէն, ուր գիշեր մը, ուշ ատեն
վաչեանի աչքին առջեւ պառկած
կը գտնուին մեր մշակ եղբայրնե-
րը: Ու այսպէս բոլոր կիրքերն
ու թելադրութիւնները, բոլոր
յուզումներն ու հոգեկան սազ-
նապները՝ իրական դէմքերէ, դէպ-
քերէ ու կսկծազին կեանքերէ
տարրացած և ուժովյաւ են հե-
րոսին մէջ:

Արժանապատուութեան զգա-
ցումը, ցեղային բարօրութեան
հեռանկարը, մէկը ներքին ազ-
դակ, իսկ միւսը արտաքին ձգ-
ղականութիւն, կը քաշեն կով-
կասեան երիտասարդութիւնը դէ-
պի Տաճկաստանի ոստանը, ուր
կեդրոնացած հայութիւնը գրեթէ
արհամարհանքով կը դիմէր իր
մշակ եղբայրներ, և Հայրենիք
անունը՝ ստանաւորներու բռնադ-
բօսիկ յանգերուն կազ ոտքը կը
չլինէր ի հարկին: Անկեղծ պէտք
է ըլլալ խոստովանելու որ եղբայ-
րութեան, ազգակցութեան ու հայ-
րենիքի գաղափարը կցկտուր բա-
նաստեղծութեան մը խեղճ զարգն
էր միայն, և շատ անգամ ծաղրի
ալ նիւթ: Շատ բնական էր ու-
րեմն որ այդ որջին մէջ մտնէին
վաչեաններ, վարանելով ու դե-
ղեւելով սակայն, վասն զի մա-
սամբ ապականուած այդ կեդրո-
նին մէջ պէտք է գտնէին իրենց
օժանդակները, գաւառներէն ու-
տանին մէջ թափուած երիտասար-
դութիւնը, որ Բաֆիններու ու
Արծրունիներու ազդեցութեան
տակ, կեանքը քիչ մը տարբեր
ձեւով գաղափարելու սկսած էր:
«Հայը ընդունա՞կ է մի յեղափո-
խական մեծ շարժում ստեղծել:
Այո, կը մտնենք ժողովրդին մէջ,
գործով կենդանի օրինակներ ցոյց
կուտանք», ու այնատեւ, անտա-
րակոյս, կը գրաւէին ժողովուր-
դը:

ՎԱՅԷ

(Շարունակելի)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Փ. Պոլսի, 10 Նոյեմ.

Երբ նախորդ թղթակցութիւնս կը գրէի քաղաքիս ազգային դըպրոցին մասին, չէի գիտեր թէ դըպրոցին պաշտօնէութիւնը բաժնուած էր երկուքի ի մասին դըպրոցական ծրագրին: Դասատուներէն մէկը որ անցեալ տարի պաշտօնի կոչուած էր, առարկութիւնները ըրած էր դըպրոցի ծրագրի մասին: Յանգիւծութեան այս փորձ որ կը կատարուէր տասներկու տարիներէ հետէ պաշտօն վարող տնօրէնին դէմ, շատ գէշ տպաւորութիւն գործած է հոգաբարձութեան վրայ, որ անմիջապէս արտաքսած է զայն: Երկու կողմն ալ ծանր ակնարկութիւններ կընեն իրարու դէմ և կըսուի թէ մինչեւ իսկ պէտք տեսնուած է կառավարական քննիչի մը միջնորդութեան: Մենք իբրեւ չէզոք անհատ չենք ուզեր իրենց ներքին գործերուն խառնուիլ: միայն թէ կը փափաքէինք որ իրենց աղտոտ լաթերը լուային իրենց մէջ: Մինչեւ որ դըպրոցը չը բարեկարգուի, այսպիսի խլրտուումներ անպակաս պիտի ըլլան: Դժգոհութեան ձայները կը բազմանան ժողովուրդին մէջ: Հոգաբարձութեան և դըպրոցական պաշտօնէութեան դէմ ընդհանուր են գանգատները:

ԲՈՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՂՆԵՐ

(ԲԱՆԱԲԱՍԱՆ ԱՔՈՒՐԵԱՆԻ ՅԵՍԱՍԱԿԱՐԱՆՔ)

Ը.

Երեւայի բարեկութեամբ հեռանալուց անցել էր մի քանի շաբաթ նա չէր երեւում, ինչպէս երեւում է լուրջ էր բարեկացել և ինձ բոլորովին ընկած, փչացած էր համարում: Ես նրան կարօտել էի, այդ կենդանի առողջ դաստիարակութեամբ, լուրջ և բարի ազդեցութեամբ: Բայց ես էլ չէի ուզում գնալ նրանց գիւղը: Ապրում էի սովորական կեանքովս և մեծ մասամբ տխուր ու դժգոհ թէ ինձնից և թէ ամբողջ աշխարհից:

Մի ուրբաթ երեկոյ այդպիսի մի վատ տրամադրութեան մէջ՝ փողոց դուրս եկայ զբօսնելու: Երեւայ մի սահնակ որ սլանում էր թողունի նման, երբ մօտեցաւ ինձ, քրքով փաթաթված մի պարոն ձայնեց նրա միջից.

—Մաղիկեան, կանգնիր:

Ես կանգնեցի, սահնակից դուրս թաւ ժիրնովը, տեղական գիւղատնտեսներից մինը, իմ լաւ բարեկամը և մի չափաւոր ազատամիտ երիտաւար, որի վրա արդէն բաւական ազդեցութեամբ կաշկանդող կեանքը և ընդունակ զարթոյլ վիճակներ անել և փոքր չափով դաւաճանել մաքուր սկզբունքներին:

—Ի՞նչ կայ, հարցրի ես:

—Անուշիկս, այսօր ինձ մօտ երեւեցի կայ, լինելու են բոլոր մեր ծանօթ երիտասարդները և մի քանի տիկին ու օրիորդներ: գնանք, այսօր իմ անտառի որձս հրաշալի կը լինի,

Դըպրոցը յանձնուած է այնպիսի անձերու որք ոչ միայն հարկաւոր զարգացումը չունին, այլ նաեւ աշխատելու ալ սիրտ չունին: Կը ցուցնէ որ փ. Պոլսի հայ հասարակութիւնը կը գանգատի այն ժամանակ, երբ ալ դարձան չը կրնար ըլլալ: Ինչո՞ւ համար ընտրութեան ժամանակ չի գործեր. երբ կաշկանդուած քուէթովներ կը լիցուին քուէտովներ, չը շարժիր. գէթ երկու տարին մէկ անգամ իր իրական քուէներով չը լծար սննդացնել կեղծ քուէներու ազդեցութիւնը: Եթէ կուզեն որ առանց աշխատելու, առանց քուէարկելու հոգն իսկ տանելու, լաւ դըպրոց և լաւ հոգաբարձութիւն ունենան, անկարելի է ատելիայ: փ. Պոլսի հայութիւնը թող լաւ գիտնայ թէ մինչեւ որ չաշխատի, լաւագոյն դըպրոց և լաւագոյն հոգաբարձութիւն չի կրնար ունենալ:

—Թաղական խորհուրդը տուած է իր հրաժարականը: Կըսուի թէ ազդեցիկ տեղերէ ստիպում եղած է իրենց հրաժարել, որովհետեւ իրենց գոյութիւն անուանական էր: Արդէն ընտրութեան ժամանակ գուշակուած էր թէ այս թաղ. խորհուրդը երկար ժամանակ չէր կրնար ապրիլ: փ. խանցումի մարմին մըն էր այդ տասներկու քուէներով ընտրուած: Զարմանալի չէ՞ տասներկու քուէ-

ներով թաղական խորհուրդը ընտրել և յետոյ արդենք սպասել: Արդեօք այս անգամ ժողովուրդը պիտի աշխատի՞ աւելի բազմութեամբ գիմել քուէարկութեան: Բաւական պատճառ ունինք սկիսած ըլլալու:

—Երբ կողմանք փ. Պոլսի բընիկ տարին այս անհոգութիւնը, ազգային իրաւունքներու անգործադրելի մնալը, խղճալի հոգաբարձութիւններու և թաղ. խորհուրդներու ընտրութիւնները, պէտք է որոշապէս գիտնանք թէ պէտք է վերածնել: Այս ընթացք դէպի կործանում՝ կը տանի: փ. Պոլսի բնիկ հայութիւնը պիտի չի նվազապէս փճացած է, ատարտաբան չը կայ. և գաղթական տարին ալ չուզեր, կամ ձեռնհաս չէ տակաւին ազգային գործերը վարելու: Քսան տարիներէ հետէ թըքական յետադէմ վարչութիւնը հեռացած է Պոլսի արիւթին, և այս քսան երկար տարիներու միջոցին, երբ տիրող ցիւղ հակառակ յաւաքութեամբ է, հայ տարրը յետագիմած է ընդհակառակը: Երբ թուրքերը հոս էին, հայերը կապրէին անոնց հետ յարաբերութիւն հաստատելով, կողպատելով զանոնք և կողպատելով անոնցմէ: Ընդհանրապէս հարուստ դասակարգը, միացած թուրք փաշաներու և պէյերու հետ, կը հարստահարէր աղքատ դասակարգերը առանց

կրօնի և ցեղի խտրութեան: Երբ թուրքերը վաճառեցան, մեր հայ ազաները շուարած մնացին: Այլ չէին կրնար կողպատել աղքատները, ուստի չէին կրնար յառաջդիմել: Իրենց համար շատ դիւրին էր ձեռք անցընել վաճառականութիւնը և արհեստները, բայց չը կըրցան: Դրամագլուխ և կալուածներ ունէին, բայց չհագործելու կարողութիւն կը պակսէր իրենց: Հետեւապէս սկսան սպառել նախ պատրաստ դրամները և յետոյ կալուածները: Իրենց դաւանները չը զրկեցին Եւրոպա վաճառականութիւն և աշխատական արուեստ, ներ սովորելու: Յառաջ եկաւ սերունդ մը որ չէր կրնար ինքընք ապրեցնել և իր հանճարը կրնար փայլեցնել միայն հանդիսի վայրերու մէջ: Հիմա պիտի չէ ոչ դրամ մնացած է, ոչ կալուած, ոչ ալ տրհատ, այլ անկարող և անճարակ երիտասարդներու խումբ մը: Քանի մը բացառութիւնները յարգելով որք իրաւամբ պատիւ կըրնան բերել Եւրոպական հասարակութեան մը իսկ, փճացումը տարածուի ելաւ: Քսան տարիներու միջոցին ո՞րչափ վտիպութիւն եղաւ արհեստներու մասին Պոլսի վրայ մէջ, բայց փ. Պոլսի հայ արհեստաւորը մաղի չափ չը չեղեցաւ իր վիճակէն: Եւրոպական նոր մեթոտներով վաճառատուններ բացուեցան, բայց բնիկ հայ տարրը

Նա հառաչեց. մի քիչ մտածեց և գլուխը թափահարելով ասեց.

—Թո՛ղ, Աստուծո սիրոյ համար, թողնենք այդ մոռյլ խորհրդածութիւնները, այսօր քէֆ ենք անելու, ուրախ լինենք, մի բան որ այդ ցանկութեան իրագործումը մենք չենք անելու, մի բան որ մեզ վիճակված է ներկայ կեանքի ձեռով բաւականաւորապէս զոհել մի քիչ ուրախ անցնել մեզ վիճակված օրերը...

—Է՛հ դուք քէֆ անէք, ձեզնից յետոյ եկող ձեզ նմաններն էլ քէֆ կանեն, իսկ միլիոնները միշտ ա՛խ կը քաշեն և: ձեզ նման քէֆ անողներին կը կերակրեն... ասացի ես մի քիչ նեղացած:

—Է՛հ, զարմանալի մարդ ես, ի՞նչ լիկեան, կրկին միլիոնների մասին սկսեցիր խօսել, անշուշտ կամ Շոպէն-հաուէր ես կարդացել, կամ Գարլ Մարկսը: Եթէ այդ միլիոնները ահա ջվում են թո՛ղ ոտքի կանգնեն, արտադրատն իրանց տանջանքը, ևս, դու և միւսները ի՞նչ կարող ենք անել: Աղեքսանտր երկրորդի ժամանակ մեղնից շատ կորովի ու բարձր մարդիկ սկսեցին աշխատել և զոհվել այդ քո միլիոնների համար, ի՞նչ դուրս եկաւ, քո տանջող միլիոններիցը չէին որ ամենայն կատաղութեամբ հալածեցին իրանց բարի ցանկացողներին, թո՛ղ ի սէր մեր բարեկամութեան, այսօր ուզում եմ ուրախ լինել:

«Ի՞նչ էլ ուրախ եղիր, երեկոյթը չը փճացնենք:

Այս ասելով Թիրնովը սկսեց մի ժողովրդական ուրախ երգ:

Նա երգում էր, ձիւրը թողնում էին, կատապանը կամացուկ ձայնակցում էր իր պարոնին, իսկ ես աչքերս մղել էի մոռյլ խաւարի մէջ և կարծես ուզում

էի թափանցել այդ խաւարը և այնտեղից ստանալ իմ խորհրդածութիւնների որոշումը...

Վերջապէս անտառի միջից երեւաց պղպուտ լոյսը:

—Ահա եւ իմ որձը, ասեց Թիրնովը և կատապանին հրամայեց աւելի արագ քշել:

Կատապանը լախեց ձիւրին և մի քանի վայրկեանից, սահնակը կանգնեց նոր փայտեա շինութեան դիմաց: Մենք իջանք և իսկոյն ներս մտանք:

Թիրնովը իսկոյն վազեց կօնեակ քերիւղ: մի մի կօնեակ խմելուց յետոյ՝ նա գնաց ինչ որ կարգադրութիւնների անելու հիւրերին ընդունելու համար:

Ես սկսեցի այնտեղ գտնված լրագրիները և գրքերը թերթել, Թիրնովը ուշացաւ, ևս ձանձրացայ: Վերադառնալու հոգովս և զուրս եկայ: Երեկոյեան ժամի ութն էր, թէթեւ քամի կար, անտառը խշուում էր խորհրդաւոր կերպով, կարծես ծառերը խօսում էին ինչ որ մեծ գաղափարների մասին, մեռած բնութիւնը չնչում էր: հետեւից լսվում էր քաղցած գայլերի ոռնոցը: Չորս կողմս թափված էին այն ծառերի բուները, որոնք գուցէ գիտ երէկ ողջ առողջ կանգնած էին իրանց արմատների վրա: նրանց ձգտեցին էլ չաղ էին ընկած ամէն կողմ, բոլորովին անճոռնիացած, մարգուկացինը և տապալը ոչնչացրել էին բուսական կեանքը՝ մարդկային կեանք տեղեկելու համար այս ամառի տեղում:

ՎԱՐԴՈ

(Շարունակելի)

գրէթէ բնաւ մասնակցութիւն չունին անոր մէջ: Հայ արհեստաւորներ կը տեսնուին հոս ու հոն մըր, ցերեկ մինչեւ իսկ Եւրոպացի արհեստաւորներու հետ, սակայն չեն կապուիր արհեստական շուկայի մէջ: Յառաջդիմելու իզճը մարեր է կարծես անոնց սիրտերուն մէջ:

— Բոլոր այս դժբախտութեանց պատճառն է գաղտնիչութիւն անկեր, պարան և յետադիմական ուղղութիւնը: Ի դուր իրաւունք թող պոռայ թէ ընդհանուր ծրագիր մը պէտք է բոլոր Պուլկարիոյ համար, ծրագիր մը որ հաստատուած ըլլայ յառաջդիմական, ազատական և մանկավարժական սկզբունքներու վրայ: Ի դուր կը պնդէք թէ ժամանակին պահանջման համար պատասխանող ուսուցչական մարմին մը պէտք է վարէ գաղտնիքը:

Մտիկ ընող չիկայ: Մինչեւ որ գաղտնիքը չի բարեկարգուին և զարգացած նոր սերունդ մը չեղէ այդ վայրերէն, ք. Պուլի հայը պիտի մնայ իր արդի ողբալի վիճակին մէջ: Գաղթականութեան հոսանքը անշուշտ քիչ մը պիտի բարեփոխէ, բայց պիտի փոխէ միայն արտաքինը: Կէս-թրքացած այս սերունդին փոփոխումը միայն կրնայ կատարուիլ ՀԻՄՆԱՊԵՍ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԱԾ ԳՊՐՈՑՆԵՐՈՎ:

ԱՂԲԱՏԱՆԱՄԱՐ

Եղանակին բերմամբ և վառ նայի գաղթականներուն ունեւորութեան պատճառովը ծանրացած է անշուշտ տեղիս աղքատահամայն գործը: Մինչ այս վիճակ անհրաժեշտ կը պահանջէր աւելի եռանդոտ ու անդու գործունէութիւն մը, ցաւալի է ըսել որ աղքատախնամը գրեթէ թերութեան հանգամանք մը կը ներկայացնէ հիմա: Աս տասնէ չի կրնար ըլլալ: Անքի առջեւ ունեւորութիւնը անհոն թշուառութիւնը որ կը տիրէ, բնաւ չի ներուիր այս հանրագումար գործին մէջ դիտուած թուութեան: Եթէ աղքատախնամին Գործադիր Ժողովի արդի անդամները ձանձրացած են ալ եւս, կրնան հեռանալ գոնէ չենթարկուելու համար վտանգաւոր ու ծանր պատուարանատուութեան մը:

Ի՞նչ կը նշանակէ ատեն ատեն եկած աղքատին կամ հիւանդին քթին բերնին գոցել յոյսի միակ այդ դուռը, «աղքատախնամի իր գործերը դադարեցուցած է» պառաջով, Եւ ասիկա ամառը, տաք օդերուն, թշուառութեան ամէնէն մեղմ վայրկեանն: Ալ երեւակայել թէ հիմա ինչ կըլլայ այս ձիւնին բուքին:

Ժամանակ չիկայ վարանելու:

Երբեք չեն կրնար հանգուրժել յայտնի միջոցներ: Աղքատախնամին ընդհ. ժողովին կողմ կընենք փութով դարձան տանելու իրերու այս կացութեան, հարկ եղածը անորիննով:

Կը լսենք թէ աղքատախնամին արդի Գործ. Ժողովը, ընթերցասիրական անտիկի եռանդէ մը մղուած բաժանորդ գրուել է Բիւզանդիոնի՝ բաժնեկիւնը (30 ֆր.) աղքատախնամին սնուկէն, հիւանդներուն դրամէն վճարելով:

Ստոյգ է արդեօք: Եւ յետոյ, երկար ժամանակէ իվեր հաշուեկշիռ չէ տուած հրատարակութեան: Ի՞նչ է պատճառը:

ԲԱՅԱՆԱՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐ

(ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ) (*)

Սիւրխուրե, 10 Նոյեմ.

Հայելիի թիւ 30ին մէջ, իմ հասցէիս ուղղեալ մի բաց նամակ կարդացի հետեւեալ բովանդակութեամբ՝ «Ձեր ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք ի Պուլկարիա գաղթող կարգ մը կղերականաց վրայ, որոնք եկեղեցական կանոնաց հակառակ վարմունքներով՝ բարեպաշտ ժողովուրդը կը գայթակղեցնեն»: Ինչքան ալ որ նամակագիր Տիար Վ. Քիւչիւքեանի հետ ծանօթ լինելս չեմ յիշեր, բայց քանի որ խնդիրը հանրային կերպով անդիմանալի է մէջ Տիար Քիւչիւքեանի պէս մտածող մի կարգ ուրիշ յարգելիներ ալ կրնան գտնուիլ և գոցէ ոմանք անդիտակցաբար զիս դատաւարտելով ըսեն ալ թէ՝ «Ի՞նչ կընէ այցիլու հովիւր, ինչո՞ւ համար անտարբեր աչքով կը դիտէ կղերականների գայթակղելի ընթացքը և այլն»: Ըստ այնմ, պարտ անձին կը համարիմ ներկայիս պարզել մասամբ Պուլկարիոյ հայոց մէջ օրուան խնդիր դարձած լատիւաւաշխիկ գաղթական եկեղեցականներին խնդիրը և այդ մասին՝ իմ մինչեւ ցարկ զգոյշ դիրք բռնելուս պատճառը:

Հայաստանեայց տաք լաւան ուղղափառ Ս. եկեղեցւոյ օրինաց համաձայն ամուսնացեալ քահանայները կը ձեռնադրուին անպատճառ մի որ և ինչ եկեղեցւոյ վրայ և կը

(*) Թէեւ ներկայս հարկ էր, Հայելիի խմբագրութեան ուղղել, բայց ի նկատի ունենալով Հայելիի կիսազաւեշտական ուղղութիւնն ու փոքր ծաւալը աւելի նպատակայարմար դատեցի հրատարակել Իրաւունքի մէջ: Քաղցր է ինձ յուսալ թէ՝ առ այդ ներողամիտ կը լինի Հայելիի ազնիւ խմբագիրը եւ Իրաւունքի խմբագրութիւնն ալ կը հաճի հիւրաւորել ներկայս ազնուարար:

համարուին ծխաւոր նոյն եկեղեցւոյն պատկանող ամբողջ ժողովուրդին կամ սրահեալ մի մասին, և իրենց պաշտօնը ցկեանս է: Ուրեմն և քահանայի պարագաներէ դուրս քահանանքը իրաւունք չունին երբեք իրենց պատկանած եկեղեցիէն հեռանալու: — Սա մի բացարձակ և անփոփոխ օրէնք է:

Մի քահանայ որ և ինչէ մի կարեւոր պատճառով՝ իր եկեղեցիէն ժամանակաւորապէս հեռանալ ստիպուած միջոցին իսկ՝ պարտաւոր է իր ծուխի հաւանութիւնն ու հոգեւոր իշխանութեան թուրտութիւնն ստանալ: Այլապէս քահանան օրինազանց կը համարուի:

Քահանայի մը իր եկեղեցիէն իսպառ հեռանալը ներքի լինելու համար, ընդունուած սովորութեան համեմատ լացառիկ պարագայ կը համարուին: Ա. մի եկեղեցւոյ պատկանող ժողովուրդի ամբողջութիւնը կրօնափոխութիւնը և կամ տեղափոխութիւնը, Բ. երբ մի եկեղեցւոյ ծուխը զանազան պատճառներով այն տարածան նուազած կը լինի որ ժողովուրդը մի քահանայի նիւթականը ապահովուանկարող վիճակի մէջ կը գտնուի, և մշտական մի քահանայի ներկայութիւնն ալ անհրաժեշտ չը լինի. այդ պարագային մէջ ալ հոգեւոր իշխանութիւնը այդ փոքրութիւն հօտը մօտաւոր մի եկեղեցւոյ քահանայի հովուութեան յանձնելով՝ քահանան մի ուրիշ տեղ կը փոխադրէ, Գ. վերջապէս երբ ժողովուրդի ու քահանային մէջ այնպիսի մեծ անհամաձայնութիւն կը ծագի որ՝ հոգեւոր իշխանութիւնը անկարող կը գտնուի մէջիւրեմին հաշտութիւն գոյացնել. այդ պարագային ալ միայն ժամանակաւորապէս քահանան մի ուրիշ տեղ կը փոխադրուի հոգեւոր իշխանութեան կարգադրութեամբ, մինչեւ որ կիրքերը հանգաբարեւով կարելի լինի մէջերին հաշտութիւն գոյացնել:

Հետեւաբար նոյն իսկ լացառիկ պարագայներին մէջ մի քահանայի տեղափոխութիւնը առանց հոգեւոր բարձրագոյն իշխանութեան կարգադրութեան՝ չէ կարող կատարուիլ: Ասկէ պատ, մի քահանայ իր թեմին մէջ պաշտօն չգտած ժամանակ ուրիշ թեմի եկեղեցիներէն մէկին մէջ քահանայագործի կարենալու համար, պարտի նախ նոյն թեմի հոգեւոր իշխանութեան թուրտութիւնն ու նոր պաշտօնավարելիք եկեղեցւոյ ծուխի հաւանութիւնն ստանալ:

Միւս մը աղօթարար ազգիս կաթող. այցելու հովիւ հայոց Պուլկարիոյ և չընկալայից ԱՐՈՒՆՆ ԿՐԻ. ՎԵՂՈՒՆԻ

(Շարունակելի)

«ՍԻՍԱԿԵԱՆ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Պէշ սէնէ մուգատուէմ՝ վարնաւաւ պիւր զրաւթհանէ թէէսիս իթմէք մալսէտի հասէնէսի իլէ թէշքիլ օլընմըշ օլան իշպու Սիւսակեան Ընկերութիւնն 3 սէնէտէն պէրու մարալը մէվթինտէ պուլունուլ, նիհայիթ կէշէնլէրտէ վէֆաթ իթմիշ օլընմըշն միւսիւ պի թէէսիւֆ խապէրինի ալտրգ: Վազաւ պիլլէրտէ շիրքէթլէ. ինն էօմիւրէ բէք ուզուն սիւրմէզ իսէտէ պուլ շիրքէթին միւստէ. թի մէտիտէ կաշամասը բէք սու. հուլէթլի վէ մազսէտի բէք մէն. ֆաթթ պալաշ օլապիլէճէկի սէ. պէպլէ նսկէհան անըն լաղվ օլմուշ օլմուսընըն խէպէրի չօղալըը ըզալըրապա սէվգ իթմի:

Իվլէթ պուլ կիւն Սիսակեան ընկերութիւն քէնտի համիլէրին եանի Գործադիր Ժողովըն եէտի իլէ գալմ օլընմըշ տըր, գաթիլլէր ճէնապէի մէյտանտա պըրա. գուլ իրազատան սէյիթ իթմէքտէ տիլլէր. մէզքիւր ժողովըն պէշ կէնճ աղալարը իշլէմիշ օլտըզալըր պու ճինայիթտէն տօլալը իս. թիճվապ օլընմամադ իշլէն իւզլէրինի սազլալօլալ:

Ֆազաթ մէզքիւր ընկերութիւն էհայինին թէտալաշը իլէ հուսուլա կէլմիշ պիւր էվլաւ օլտըզընտան վէ իրաւունք էհայինին միւրէվ. վիճի էֆքիարը պուլունմաղլէ մէզքիւր գործադիր ժողով աղալարը. նը ալէնէն իսթիճվապ իթմէք հազընա հայիլ տիւր:

Պիւսայէն ալէյհ էվլէլաշ շու սիւվալար վարիտ օլունուր:

1. Իւշ սէնէ մուգատուէմ՝ մէվ. ճուտ օլան 1600 ֆրանգ նէ՝ օլտու:

2. Գործ. Ժողով հէսապալըընը քիմէ՝ վէրտի:

3. Ընթերցարան բիւշտալ օլընտըզտան պէրու բաժնեկիւն թօր. լանմադ իշլէն նէ՝ սէպէպլէ բա. ժանորդլարա միւրաճատթ օլընմալը:

4. Գործ. Ժողով՝ գանունամէ մուճէպիլնէ՝ միւստէթի խիթամ պուլտըրը էանուլէրտէ նէ՝ իշլէն հէսապը կէօթլէրմէտի վէ էհա. լինին արղաւը վէ միւրաճատթ. լարը խիլաֆընտա մէմուրիլթէ տէվամ՝ իտէճէկիլէ իսարալ իթմի:

5. Շիմտի բարա պիթմիդտէն սօնրա իշտէն էլլէրինի չէքիօր. լարաւ, պըրաղտըզլարը պիւր գաշ եիւլ ֆրանգ պօրճը քիմ էօտէ. յէճէք տիւր:

6. Գործ. ժողով նէ՝ մէզունի. յէթլէ «Սիսակեան ընկերութիւն» իսմինի գալտըրուլ, բէնտիլէրինէ «վարչութիւն ընթերցարանի» իւնվանը վէրիօր:

ՄԵՐՍԻՆ ՎՈՒԳՈՒԱԹՐ

Աւստրիա վէ թիւրքիս պէյնին տէ հուսուլա կէլմիշ օլան մէսէլէի մալիւմէյէ, սէպէպիյէթ վէրէն Մէրսին վուգուաթը հազգընտա Բօլիքիյէ Գօրէսթօնտէնին ալտըղը պիր բարօրթտան պէր վէճհի աթի իսթիւրաւ օլունուր :

Թիւրք հիւքիւմէթի էն զիյատէ Սնատօլտա Ատանա վիլայէթին տէ պուլընան թապալալը էճնէպիյէլէ-րի քէնտի քէյֆի մայաշա տմէ-լիյաթընա ալէաթ իթմէքտէ տիր : Մ. Պրացա Ֆօլի ֆաղիր էրմէնի-լէրէ ինսանիյէթէրվէրանէ տալ-րանմագտա օլտըղը սէպէպիյէ թիւրք հիւքիւմէթի անը բօլիթիդա միւ-թէհիմի նաղարը իլէ Մէրսինտէն իւրաւ իթտի : Ֆաղաթ Աւստրիա սէֆարէթհանէսի թիւրքիւրէրին պու-մուսմէլէսի նամէշլու օլտըղը կէօս-թէրմէսինտէ : Պապը Ալի մէրգուլ-աճնէթին Մէրսինտէ ալտէթ իթ-մէսինէ միւսատէ իթտի : տիկէր թարաֆտան իսէ Ատանա վալիսի հիւսէյին հիլմի : Մէրսին միւթէ-սարըֆընա պիր թէլէկրաֆ վէրիպ, Մ. Պրացա Ֆօլիին Մէրսինտէ չը-գարըլմամսընը էմր իթտի :

Նոյեմբեր 20 տէ Նաքալ նամ ֆրանսըզ վարօրը Մէրսին իլի-մանընա վասըլ օլմասընտա Աւստ-րիա գօնսօլսահանէսին իքի թէր-հիւմանլարը գալալարը իլէ Մ. Պրացալը ալմագ իչիւն վարօրա կիթտիլէր վէ անընլէ պէրապէր գայըղա բագիպ օլուպ իսքէլէյէ ալտէթ իտէճէքլէրի էսնատէ, պիր բօլիս՝ գայըզըլարըն գա-լըզտան տըշարը չըգմալարընը էմր իթտի, պու սէպէպիյէ պիր սաաթ միւթէմատիէն գայըզ տէ-նիլ իւզէրինտէ տալկալար իչիւ-տէ գալտը :

Մ. Պրացա Ֆօլիին Մէրսինտէ իգամէթ իտէն իքի պիրատիլէրի տալի տիկէր պիր գայըզլէ գար-չը կէլմիշ օլտըզլարընտան, Մ. Պրացանըն վէ թէրհիւմանլարըն բագիպ օլտըզլարը գայըզլէ թէհ-լիքէլի վալիյէթ տէ պուլընտըղընը կէօրիւպ, տէրհալ քէնտիլէրի մէքէրի գայըղա աթըլարագ քիւ-րէքէրի չէքմէկէ պաշալմըշլար, ֆաղաթ բօլիս մէմուրլարը օլ գա-լըղա եանաշուպ, մէրգուլ պիրա-տէլէրին էլլէրինտէն ճէպլէն քիւրէքլէրի ալըլար, թէրհիւման-լար՝ Աւստրիա պանտէրասընա հիւրմէթ իթմէկէ պօրըլը օլտըզ-լարընը վէ Մ. Պրացա Ֆօլի հագ-զընտա հէր նէ էմր ալմըշլար ի-սէ գարալա չըգտըզտան սօնրա իճրա իթմէլէրինի բօլիպէրէ իլի-թար իթմիլէր իսէտէ, ալի է-հէմիլիյէթ վէրիլմէմիշ տիր :

Պու սըրատա միւթէսարըֆ թա-րաֆընտան տիկէր պիր մէմուր կէլիպ, մէքէրի գայըզլէն սէր-պէսթ պըրաղըլմասընը էմր իտէր-նիհայէթ գայըզ Մէրսին իսքէ-լէսինէ եանաշմըշ վէ Մ. Պրացա

նէրտիվէն իւզէրինէ չըգմասընտա բօլիս պինպաշըսը վէ տիկէր պիր մէմուր Մ. Պրացանըն եագասըն-տան թուլուպ աշաղը իթէրլէր իսէտէ, մէրգուլ տէրհալ նէրտի-վէնին բարմաղըզլարընը թու-լուպ, տէնիլէ տիւշմէքտէն քէն-տիսինի մուհաֆաղա իթմէկէ մու-վաֆագ օլուր : պու էսնապէ Ա-ւստրիա գօ՝ սօլուր Մ. Տարաղ հէ-թիշիլը վէ աճնէթի քէնտի գօլու-նա ալըր : պուլըն իւզէրինէ թիւր-լէր զայըր մուսալէֆէթ իտէմէլ-լէր : վէ մէրգուլման տօղրու գօն-սօլսահանէյէ վասըլ օլուրլար :

Կ Ի Ր Ի Տ

Մալիւմ օլտըղը կիպի կիրիտ մէսէլէսինին հալը իչիւն Սթան-պօլտա իճրա օլընան գօնֆէ-րանլար մուհարէպէ սէպէպի իլէ թէէլիթ օլընմըշ օլուպ, առանըն մուհաֆաղա վէ իտտէսի մուվագ-գաթէն էվրօրալը ամիրալտըն հէտի գալթընտա պուլընըր ըտը : նիհայէթ պու հաֆիթա էլիլէր կիրիտ մէսէլէսինի եէնտէն էլէ ալուպ, Նոյեմբեր 10 տա իլք գօն-ֆէրանսա օթուրուլմըշ տըր :

ԵՈՒՆԱՆԻՍՏԱՆ

Եռուն մէճիլի մէպուսան նոյ-10 իճթիմասընտա խարիճիլէ նա-լըրը՝ սօն մուհարէպէ վուգու-լալարընը թէաղիգ ու թաճիգ իթմէք մէմուրիլէթի իլէ թէլէլի օլընմագ գօմիսիօնըն թէէլիթ օլընմասընը թէլիլի իթտի իսէ-տէ՝ մէպուսան մէճիլի 58 սէսէ գարըշ 77 սէպէ պու թէլիլի ըէտտ իթտի :

ԹԻԻՐԲԻԱ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՐ

Պու գըշ մէվսիլիտէ թէսալի-ատա վէ Եպիլոստա պուլընան թիւրք օրտուլարը սէֆալէթտէ տիրլէր : պու սէպէպտէն Եպիլոս օրտուլարըն պիր գըսըր Մանաս-թըր ճիհէթիլնէ նաղ օլընմագ վէ թէսալի օրտուլը տալի էլա-սօնա վէ թիւրք քէօյլէրինէ տա-ղըլմագ ըմըշ :

Էվլէլի նուսիլմիլտէ Նուրեան ցովհանէն էֆէնտիլին խաղինէի խասսա նաղըրը թալին օլունմըշ օլտըղընը սէհլէն եաղմըշ իտի ի-սէքտէ : մէրգուլ գաթ Նուրեան օլմալուպ՝ Սաղըլ ցովհանէն է-ֆէնտի օլտըղը թահգիգ օլուն-մըշ տըր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԵ

Տէյլի Նիւսին պէյանընա կէօրէ, Սուլթան կիրիտին օթօնօլիսինի գապուլ իթմէլ վէ ասքէրլէրինի մէքէրի առատան չըգարմագ իսէ՝ Չանագալէտէ էվրօրա հարպ սէ-ֆինէլէրին իճրա Նիւմայիլէ Սթանպօլը մուհասէրէ իթմէլէրի պապընտա տէվլէթլէր միւզէքէրէ իտէրլէր իմիշ :

Եռնան-թիւրք սուհարէպէսին-տէ իպրտըր սէճաաթ իթմիշ օլան էթհէմ բաշա վէ տիկէր զապի-թան Սթանպօլա ալտէթլէրինտէ սայիլլէրին հասէտին իւզէրլէրի-նէ տալթէ իթմէլէք իչիւն Սնա-տօլ իչէրլէրինէ եօլլանըլմագու-րընը Սրաւմալա եաղմըշ տըր :

Միւսալէհէ ահմետմէսինին օն-պիրինի մատէսի հազգընտա Նոյիմբեր 12 տէ գօնֆէրանտ օլըն-մըշ վէ մուհարէպէ էսնապընտա միւթէլարըր օլան քէսանըն գա-րարլարընը թաղմինի իչիւն 9: 0,000 լիւրա գարարլալտըրմըշ տըր :

ՏԸԳԳԱԹ

Գաֆե Սանքիֆանօ Սօֆիա

Պու սէնէնին Յուլիար պիրինտէն իթիպարէն պու կիւնէ գատար կաղէ-թամըզը գապուլ իթմէքտէ օլտըղընը հալտէ՝ սօն նօմէրօյը ըէտտ իթմէնի-վին սէպէպիլին պիլմէլիլ : հէրնէ հալ իսէ՝ պու սէնէնին ապօնէ պէտէլինէ մահաուպ հիչ պիր բարա էօտէմէիշ օլտըղընտան սէրիէն իտարէմիլէ 10 ֆրանք կէօնտէլմէյէ միւթէտէլիսի-նիլ :

ՉԱԻԻՐԷ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վառնա 15 Նոյեմբեր

Պուղտալ վակօն, լիպրա 47-53, հէքթօլ-9-9.60 ֆրանք Արապա, լիպրա 47-55 հէքթօլ-8-10.80 ֆրանք

Արաւա լիպրա 38-41, հէքթօլ-3.80-4.20 ֆրանք

Յաւուշեա 100 օգգասը 19-24 ֆրանք՝ մալա կէօրէ

Մըսըր Գուրու, լիպրա 57-58 ֆր. 5.40-5.80 Եւշ, լիպրա 53-54 ֆր. 5-5.20 Նարօլէտն 20,60 ֆռ. հիսապը իլէ կիւնտէ 8-10 վակօն վէ 40-50 արապա պուլտալ, 5-6 արապա արլա, 7-0 արապա ֆասուլիա վէ 3-4 արապա մըսըր կէլ-մէքտէ տիր :

Հալալարըն ֆէնալըղը սէպէպիյէ արապա բէք աղ կէլմէքտէ տիր :

Ա.Ձ.Դ

Իրաւունք կը ծախուի օթէլ Սօ-ֆիտի տալ ծխալաճառ Պ. Յակոբ-կ. ֆոքրաւորեանի, Սասուն սրճա-րանի ծխալաճառ Պ. վահան Սն-տօնեանի, Մուսալա գուրու գահ-վէհի Պ. Յակոբ կէօղիպէօյիւք-եանի և Ապտիւրրահման մէկիլիին գէմ հայկական Գրատան քով ի վառնա :

ՏՊԱՐԱՆ

ԵՐԱՅԱՆԵՐ ԼՐԱԳՐՈՅ

Լրագրիս վերջին երեսի սիւ-նակներուն մէջ օտար լեզուներով ալ աղգեր կը ղետեղուին : Առանձին կը սաղարուին գրքեր, տետրակներ ու կը պատրաստուին հայերէն, պուլկարերէն, ֆրան-սերէն և յունարէն լեզուներով ընկալագրեր, հասցէներ, հար-սանեաց և այլ հրաւիրագրեր, այցեքարտ և այլն :

ԳՆԵՐ ՉՍՓԱՒՈՐ

Փափագողք պարտին զիմը խըմ-բագրութեան հասցէին :

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ ՆԱՐ ԵՐԳԱՐԱՆ

ԿԱՄ

ՄՐՄՈՒՆՉ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Սոյն Երգարանը որ կը բաղա-նայ առաւել քան 100 երեսէ, կը պարունակէ շատ մը հին և նոր ա-ղատ երգեր, զորս այժմ ժողովորդն ախորժանօք կ'երգէ :

Փափաքողք կրնան ստանալ զայն՝ փոխարէնը 1 ֆրանկի նախակադրոշմ (բօսալի բուլ) խրկելով խմբագրու-թեանս, կամ գիմելով հետեւեալ հասցէներուն :

Տեարք

Արիս Գուրպէթ. Ռուսուլ Կարապետ Թօրապալ. Սիլիստրէ Սալիկ Թօհաֆէնան Սիլվէն Սլէքս. Տէմիրճիպչ. Ֆիլիպէ Իսկէնտէր Արալանեան Տօլրիշ Գովհանէն Պիպէտեան Պուզըշ Արթ. Տէր Ղեւոնդ քէնյ. Կալաք Թէօֆիլ Թէրզեան Քիտտէնճէ Տիգրան Արալանեան Աղէքսանտրիա

Աղգ. վարժարանաց համար՝ երբ գէթ 10 հատ կ'ուզուի, 20 առ 100 զեղչ կը լինի :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷՁԻ

ԿԱՄ

Դասագիրք ընթերցանութեան

Ի ՊԷՏՍ

ՓՈՔՐԻՒՆ ՅԱՅՈՑ

Այս երգարանը, իր տեսակին մէջ առաջինն որ լոյս կը տեսնէ հայերէն լեզուով, կը պարունակէ մանկական գուրաւալի երգեր ու քանի մը ռոտ-նաւոր առակներ և կրնայ երախայնե-րուն ծառայել նաեւ իբր ընթերցա-նութեան գիրք որուն պարունակու-թիւնը գրօնեցողի և հրահանգի է միանգամայն անոնց համար :

Թուղթը ընտիր է, տպագրութիւնը՝ մաքուր և կազմը վայելուչ :

ԳԻՆ 80 ՍԱՆԹԻՄ

Կը ծախուի, վառնա, Արեւելեան Տպարան, 2րդ. թաղ, թիւ 1104 :